

Tuwanuä, Poli iqu Talusi iquenyä äqäkqe Yätamakqä kuknuä hinuiqänjä iquvi

Talusi iqu, ämaqä Israitqä iutanä-qu hmanji. Itangi iqu Kraisi Iqueqä yoqä-tänjä ae eäqetäni, wäunui Jisasi Iqu Poli ique äwikqeuni, yätamakqä äwimiñqe. Näcñqä-tänjä iqua, knui tii indqänätqänjä. Poli iqu Talusi iqueni, qokä-apäkä Jisasi Iqueqä yoqenqä aquvä äqänmiñuwä iquau mitñqä, qua eqä-pñä awä iqi äwiñqä Kritä iu äwquatämäukqe.

Kinganäni Poli iqu, tuwanui tii ätätä äqäkqe. Qua Kritä iu äpmeñuwä iquauqä suqe, äñguä manä. Iutanä ämaqä hñqu, qokä-apäkä Jisasi Iquenyqä quuvqä eqiyätqänuwä iquau mitñqä wäunuiñqä wiñganqutqe, iqu suqä äñguänänjä iunä qänaknä iquätñqe. Huizi Poli iqu Talusi iqueni, qoyanä iquautä, äpäyanä iuautä, hikñä iquautä, ä ämaqä wäunuä imäkqä hiñgänqä iquautäni, quwqä suqä qäyunäni motquetñqä, ätätä äqäkqe.

Kuknuä yäpaki Poli iqu ätätä äqäkqe, Talusi iqu qokä-apäkiu suqä äñguä pmepñqä motquetñqä iñqe. Qu äwqä naqä-hñqunä imbu, ämaqä huiziquau suqä äñguä iwimäkäpu, äkasuwä matñqä ipu, itanga kuknuä mäkä maunqä iqäpñqe.

Poli iqu, tuwanuä tquenqä kuknuä ätkqenqä

¹ Tuwanuä tä, nyi Poli Goti Hanjuwä Iqueqä wäunuä-wiyqä iqunä, sinyqä äväwqatqä. Itanğa nyi Jisasi Kraisi Iqu, kuknuä awä tuäkiqämqä änändowatkqä Iqunji. Goti Iqu Iqueqä ämaqä ae ätekqä iquauñi, nyi quwqä quuvqä heqiyqä imñi yänänäqñqä iwimäkqämqä wäunui ämamä, itanğa nyi iquauñi, kuknuä naqä-qakuä iunji kiqä quatinqä näqñqä vqanğmdi, iqua näqñqä ämapiyä-qae, suqä quvqä mimäkqä, äñguinä imäkäpu, Goti Iqueni yeeqä iwimäkqäpñqenqätä, inä ämenä. ² Iqua hänä hea ique-ique pmeqe, mapnuwänqenqä kñuä indqänäpu, äwqä-qeiqi imbu pmetpñqänä, yätamäkqe i ävätqänä. Inqe Goti Quanğa Matqä Iqu, nätmatqä eeqänäñi mimäkqänğa, “Nyi äwimniqeqä” ätätä, kuknuä guä ae ämäsäuekqe. ³ Goti Iqu, “Tänğanñi tä qäyunjqä” kñuä indqänätä, ämaqe qu Iqueqä kuknuinqä näqñqä mapñqä winyätanği, Iqu nyi kuknuä äñguä we-hunqä-tänñi awä tmqä änändowatkqe. Wäunuä tä, Goti Hänä Inequmuatqä Iqu nyinqe, “Iqu wäunui qäyunä imäkquänqiyä” kñuä äme ändapkqe. ⁴ Talusi si quuvqe, nyi eqiyänqä-pa eqiyänä-qae, si nqä ymeqä naqä-qakuä-qukiyi. Goti Hanjuwä Apiqutä, itanğa Kraisi Jisasi Hänä Inequmuatqä Iqutä, Iquaqu qeqä imänqeuta hinği vqetä, äwqä hanuä inqä pmeqetä, ktapinyä.

Quuvqä heqiyqä iquau miqä iquauqä suqenqä

⁵ Qua Kritä iunji, si wäunuä tiinji yqänä imäkätñä pmettñqenqä äkivämakqe. “Wäunuä

wänqä mimäkñqä yqänä äwiñqä iuñi, jänä imäkätñä, itañga añä-himqä wänqä iquauñi, ämaqä quuvqä heqiyqä iu miqäpnuwänqce, ämaqä hñquau atäunüä eqävä” äktätñä, äyä äkivämakqce. “Iñä imäkñqä” äktkqce, ii tiññqce. ⁶ Si hiñuä äñguänä äqunätñä, ämaqä suqä tiñä imäkätqänuwä iquau tesñqce. Ämaqeuqä hiñuä iqñi suqä quvqä mimäkqä-qua eäpu, apäkä hñqunänjä-queqä qokä-qua eäpu, iquauqä ymeqce Jisasi Iquenyqä quuvqä heqiyqä eäpu, itañga ämaqce, “Ymeqä iqua suqä ququvqenä imäkqä-quaiqä” matqä, ämaqä kukñuä tquanquwä iuñi hñgisanä miqä qänakñä iqä-qua eäpu, hiätpñqce. ⁷ Ämaqä Goti Hanjuwä Iqueä wäunui a äqätätä, Iqueqä ämaqä iunä miqä iqu, ämaqä iñiuqä hiñuä iqñi, suqä quvqä hui mimäkqä-qu hiätätñqce. Tiññqä hmanji. Iqu, “Nyi yoqä naqä täñä-qunä, ñqä änyinçä dunä imäkqämqceqä” kñuä mindqänqä-qu eä, äwqä tnänjä maqänä mimäkqä-qu eä, wainqä-eqä yänänäqñqce kuapänä manqä-qu eä, mäkänqä miqä-qu eä, wombä miqä kñui mbqä dunqänä mämeqä-qu eä hiätätñqce. ⁸ Iqu ämaqä, iqueqä aniu timäuqanquwä iuñi, äñguänä miqä-qu eä, suqä äñguä eeqänänjä iuñqce äwiñqä-qu eä, kñuä ganä indqänätä imäkqä-qu eä, suqä jänänänjä iutä, Goti Hanjuwä Iqueqä suqä äñguä eeqänänjiutä, qänakñä iqä-qu eä, kñuä quvqä äki-äkitanji wimeqanqce, mäñdi äkittqiyätä qeiqinyä pmeqä-qu eä hiätätñqce. ⁹ Iqu kukñuä Jisasi Iquenyqä ätnänqä iuñi näqñqä

ae ämamitätqä iuñi, mälvquatämäuqä danä, quuvqä yänänäqñqä heqiyätätñqe. Kukñuä iñi, naqä-qakuä eä, ämaqeçä kñuä indqänqä imñi, qui mimäkqä yänä. Inñi iqu näqñqä äñguä ämeqä-qae, ämaqeunñi näqñqä wängima mälvqä, qäyunä ävätä, yänänäqñqä iwimäkänä. Ga qu kukñuñqä qänaknä iqäpñqänä. Hñqua, kukñuä iñi mäñdi kittqiyanätpu tqanquwä iquauñi, iquauqä kñuä quvqe, iqu mäñdi äkittqiyätä, jänänä iwimäkänä. Ämaqä suqä äñguä iñä iqä iquau, atäunñuä eqävä.

Näqñqä quanğä vqä iquauqä kukñuñqätä, suqenqätä

¹⁰ Ii nyi tiñä etanği ätqä. Qua si äpmenä iuñi, Goti Hanjuwä Iqueqä qokä-apäkä iutanñi, kuapänänñi qätä mäwiyqä ipu, hñgisanä it-quetqänä. Iqua kukñuä hñgñqä iqua ätäpu, quanğä ämaqä di quuvqä wipñqä ätätqänjuwä iquayi. Ämaqä ii itqänjuwä iutanñä kuapänänñi, qu Israitqä iquautanñä-qua epu, “Qokä eeqänänñi, huiwi häuä ktänqänqeqä” ätätqänñä. ¹¹ Quanğä e imäkäpiyä iutanñi, mbqä kuapä-tänñä epñqänä, iqua ämaqä hmbquauqä quuvqä heqiyqä imñi qui iwimäkätqänjuwä-qae, hñjuinä maqunquä pa. ¹² Hñjuiqänänñi hñjuä-tqä qua iu qäyutanñä hñqu,* iqueqä ämaqä iunqe tiñä ätäñqe.

“Ämaqä Kritä pmeqe, kukñuä quanğinä tqä-qua epu, hiveqä-yaqueqä hiqiyqä iqua itqänjuwä-pa iqä-qua epu, wäunñuä miqä enyqä äqambu näänqenä ñquaiqä” ätäñqe.

* **1:12** Hñjuä-tqä tqu, Goti Hanjuwä Iquenyqä maqñqä eä, kukñui hñqäqisa ämakqe.

13-14 Iqu kukɲuä ii ätäŋqe, aanjä naqä-qakuänäŋi. Injä-qae si ämaqä suqä injä imäkätqäŋuwä iquauni, “He suqä ii imäkätqäŋuwi, quvqä imäkätqäŋäuä” ätuätinä, maŋä yänänäqŋqä tu. Inji iqua Israitqä iquauqä aeqä kukɲuä iutä, ä ämaqä kukɲuä naqä-qakui tuwä äwiyätqäŋuwä iquauä kukɲuä iutäŋi, qätä äpakä mäwiyqä ipu, kukɲuä Jisasi Iquenyqä ätnänqä iuni, qätä äwiyäpu, quuvqä yänänäqŋqä heqiyqäpŋqänä, iwimäki.

15 Ämaqä, Goti Hanjuwä Iqueä hinuä iqini ikikinyänä eänuwi, inji nätmätqä eeqänäŋi, qunqe ikikinyänä äwiqä-qae, nätmätqä hui iquauni, piyanä-weqä miwimäkqä yänqiyä. Injäqe qokä-apäkä, Goti Hanjuwä Iqueä hinuä iqini qui imäkŋqänänä eäpu, quuvqä maeqiyqä eänuwi, qunqe nätmätqä hŋqu ikikinyäŋi mäwiqä eä etanqi, qu ikikinyänä maeqä ipu, ga quwqä kŋuitä, ä quwqä suqä äŋguinqätä quvqenqätä iwäsäuqetäŋi, qui eeqänä imäknänä. 16 Iqua maŋinä, “Ne Goti Hanjuwä Iquenyqä näqŋqä eänunä” ätätqäŋuwä-qe, iqua suqä imäkätqätanquwi, ne hinuä äqunätanä, näqŋqä tii eänunä. Iqua, Iquenyqe maqŋqä yasämä epu, hiŋgi ätätqänä. Itanqa iqua ämaqä ququvqänä eäpu, kukɲuä qätä mäwiyqä ipu, suqä äŋgui mimäkqä quvqenä imäkätqäŋuwä iquayi.

2

Kukɲuä qäyunä ätnänqä iutanä suqenqä, näqŋqä vqanqänä

1 Qu iinjä imäkätqätanġuwä-qe, Talusi iquki, si kuknjuä wänggima matqä, qäyunä ätnänqä iunji ämetnä, ämaqeunji suqä iutanä näqñqä vqanġnä. ² Qokä naqä iquautä, qoyanjä iquautäñji, suqä quvqä huitanjä-huitanjä mimäkqä, kñuä yasämä ämepu, kñuä quvqä äki-äkitanji emeqanġqe, mäñdi äkittqiyäpu, quami qeiqinyä pmetpñqe. Quuvqä yänänäqñqä eqiyäpu, suqä ämaqenqä äwiñqä iqueni, a yänänäqñqä äqätpu, itanġa hanä-iqe qäyä emeqanġuti, yänänäqñqä tqäutpñqä tquanġnä.

³ Suqä asä iinjä, si apäkä naqä iuautä, äpäyanjä ipeutäñji, näqñqä tiinjä vqanġnä. Iua Goti Hanjuwä Iqueqä yäpä iqi äpmepu, suqä äñguinä imäkqäpñqä tquanġnä. Ga iua iinjä epu, ämaqä huiunqä tuwänġi kuknjuä matqä ipu, wainqä-eqä yänänäqñqe manqä, kñuä äñguä-tänjä epu, itanġa ämaqä huizi dunji, suqä äñguinjä motqueqäpñqänä näqñqä vqanġnä. ⁴⁻⁵ Itanjä apäkä iinjä iua, apähueqä iuaunji, näqñqä tiinjä vqäpñqe. Suqä äñguä, iuauqä qokiquaunqätä, ymeqeunqätä, wiñqänqe ämepu, kñuä quvqä äki-äkitanji wimeqanġqe, mäñdi äkittqiyäpu, ikikinyänjä pmeqänqä ämepu, imbquauqä anji äñguänä ämipu pmeqänqä ämepu, ämaqeunji äñguä itquepu, iuauqä qokiquaunji iuauqä naqä enqä-pa äqumbu pmeqänqä ämepu hiätpñqä. Iinjä eänuwi, ämaqä huizi, qu Goti Hanjuwä Iqueqä kuknjuinjqe, kuknjuä quvqä hui matqä iqäpñqänä.

⁶ Suqä asä iinjä, si hikñä iquaunji, kñuä quvqä huitanjä-huitanjä emeqanġutqe, mäñdi

äkittqiyäpu, qeiqinyä pmetpñqenqä tquanğnä.
 7 Inji si tqä-täuäñi, ämaqä huizi dñji, suqä äñguinä äyä iwimäkätqätanğnä hinjuä äkqänäpu, iqua-pqe si imäkqanğnä asä du, inä imäkqäpñqe. Si ämaqeu näqñqä ävätñanğani, kñuä äñguänä ämanä, naqä-qakuä imäkätñä, näqñqe qäyunä vqätñqe. 8 Qu “Kukñuä tä quvqeğä” matqä ipñqenqe, si kukñuä jänänänğä iunä ämetñä, vqanğnä. Si näqñqä iinğä vqanğñä-qae, ämaqä kukñuinğä mäkä-iqä iqua, qu nenyqä kukñuä quvqä tutqä qäpu hui matqä ipu, quwqä suqä quvqä imäkmipqenqä wombainä iqäpnä.

9-10 Wäunjuä-wiyqä hinginğä iquaunji, si näqñqä tiinğä vqanğnä. “He hea ique-iqenji, heqä ämeyqä iquaunji, yäpä iqinyä äväpu, iquauä äwinğä dunä imäkäpu, iquaunji äkasuwä mäunyewiyqä, yeeqänä iwimäkqanğä epu, iquaunji manğä quvqä kima mätquanğqä epu, iquauqä nätmatqä hui quwä mämeqanğqä epu hiätpñqeğä” tquanğnä. Iqua iinğä eänjuwi, iquauqä ämiqä iqua, ‘Ämaqä tqenji, nyi quuvqä naqä-qakuä äwiyqänä’ kñuä mapñä. Inji nätmatqä eeqänänğä iqua imäkäpiyä iunji, suqä iutanjqä-qae, ga ämaqe, qu ne kukñuä, Goti suqä quvqä iuta huätä Inetmeqä Iquenyqä, ätnänğqä näqñqä ävätunquä iunji, qu ‘Naqä-qakuiqä’ kñuä meqäpñqänä.

11 Si näqñqe, iinğä wisñqe, ii Goti Hanjuwä Iqu, ämaqä eeqänänğunenqä qeqä imänqeuta, äñguä hingi inemäkätä, suqä quvqä iuta huätä inetmeqe, ätnänğäqi ae ätimäukqetanji. 12 Iqu

ii inetmeqä diŋqä näqŋqä ämenitanġi, ne suqä tiinġä imäkquatunqenqä näqŋqä mequanä. Suqä Goti Hanjuwä Iquenyqä tuwä wiyqä iunġi, mämeqä eanä, nätmatqä eeqänänġä qua täutanġä iunqä kŋui mämeqä eanä, kŋuä quvqä äki-äkitanġi nemeqanġqe, mändi äkittqiyätanä, ämaqä jänänänġune eanä, Goti Hanjuwä Iqu ne imäkquatunquä äwinyänqä dunä imäkqänqä eanä, qua täunġi täŋga pmetunqenqä, näqŋqä mequanä. ¹³ Ne äŋguä iinġä äpmeŋque, nätmatqä äŋguänänġinqä kŋui yänänäqŋqä ämenänġa, hiŋuä äqänanä pmetatunque. Ne hiŋui Jisasi Kraisi Iqu, Iqueqä yoqä naqä mänätquetŋqä nätmatqä äme, anġumä quvepäniqä iinqä, äqänanä pmetatunque. Iqu neqä Goti Naqä Inänġä-qu eä, ne suqä quvqä iuta Huätä Inetmeqä Iquvi. ¹⁴ Iqu ne suqä quvqä eeqänänġä iuta anġi inetmetä, ikikinyänġä inemäkätŋqenqä, Iqueqä-kiuä äwiŋġqe. Iqu ii imäkkqe, ne Iqueqä qokä-apäkä-qune eanä, suqä äŋguinä imäkquatunquänä, yänġä qänġuatunquä diŋqeyi.

¹⁵ Inġi si ämaqä iunġi, suqä nyi tä ätqä täunġinqä näqŋqä ävätnä, qu iunġi qänaknä iqäpŋqänä, yänänäqŋqä iwimäkqanġnä. Itanġa qu iunġi, kŋuä mämeqä, hŋġisanä iqanġppqe, maŋä tquätŋqe. Si Goti Hanjuwä Iqueqä yänänäqŋqe ae ämenä-qae, iinġä imäkqanġnä. Ämaqe, saqä kukŋuinġä enyqä ipu quvqä imäkqanġppqe, hiŋuinä mäqunquä pa isŋqe.

Goti Iqu änguä inemäkqetani, suqä änguina imäkquatunque

1-2 Si ämaqä quuvqä heqiyqä iunji, manjä yänänäqñqä angu-angunji, tiinjä tquanğnâ. Iqua anä-himqä ämiqä iquauätä, yoqä naqä-tänjä iquauätä, yäpä iqi äpmapu, kukñuä qätä äwiyäpu, nätmatqä eeqänänji imäkqäpñqänä näwi imäkmbu äpmapu, ämaqä hñquenyqä kukñuä quvqä matqä ipu, ämaqä eeqänänjä iunqä kñuä yqänä ipkäpu, mäkänqä mäwqä, hanjä pmetñqe.

3 Quamä iinjä pmeqänqe, kiqä quati tiinji. Hinjiqänänji, ne-pqe kñuä quvqä indqänanä dutani, Goti Hanjuwä Iqueni hñgisanä äwiminque. Neqä kñuä iqä ängui, Setänä iqu hinji-mända guä enqä-pa, äneyqiyäma äuminque. Suqä quvqä imäkqänqä, neqä änenqä imda nemeqanğqe, mändi makittqiyqä itanä, iinä imäkminque. Ämaqenqä wiunqä itanä, qu nätmatqä änguä hui meqanguwinqe, “Ii nyi ämeqänä” kñuä indqänätanä äpmaminque. Ämaqe, qu neñi, quwqä mäkä-hunqä enqä-pañä inemäkqanğua, ga ne qunqä-pqe, qutä mäkä-hunqä enqä-pañä inä eminque. 4 Suqä iunä pmetanğua, Goti Hänjä Inequmuatqä Iqu, ämaqä änguä iwimäkquätñqetä, ämaqenqä qeqä imänqeuta winquätñqetä, ätnänäqi ämitimäutäqänğani, Iqu anğumä hänjä inequmuatkqe. 5 Iqu hänjä inequmuatkqe, ne suqä jänänänjä dinä imäkätqätanğquä duta ma, oee. Iqu nenyqä qeqä ätmäkätä, neyaqä suqä quvqe huätä ämamäutä, hänjä-pmeqetä

suqä änguänänitä änyä-hänjä inemäkkqe. Iqu iinj, Iqueqä Dnjä Änguä Ique änätapätäqä iuta inemäkkqe. ⁶ Jisasi Kraisi Hänjä Inequmuatqä Iqu wäunüä imäkqanji, Goti Hanjuwä Iqu Iqueqä Dnjä Änguä Iqueni, aanjä hävemnäqñqä änätapqqe. ⁷ Iqu iinj, tiinjä timäutñqenqä imäkkqe. Iqu qeqä imänqä iuta hinji nätapqanji, ne Iqueqä hinüä iqinj jänänänjä äpmenä, knüä yänänäqñqe hänjä hea ique-ique pmeqä meninqua iunqä, hinüä äqänänä pmetatunqque. ⁸ Kukñuä ii ätqa äpqä tä, aanjä naqä-qakuänänji.

Kukñuä nyi i ätqa äpqä iinqe, si ämaqeunji manjä yänänäqñqä tquätñqä änyinji. Itanğa iinqä näqñqä ämepu, Goti Hanjuwä Iquenyqä quuvqä eqiyäpiyä iqua, quwqä-quwä knui yasämä ämepu, suqä änguänä imäkqäpñqänä. Nätmatqä iinj, änguänänjä eä, ämaqä iunji, yätamäqä vquätñqe. ⁹ Nätmatqä iinqä ätuätñänğanji, suqä ämaqä väqiyqä kukñuä tqä, kaqä-kawäkauqä yoqenqä tqä, kukñuä mäkä humbñqä tqä, itanğa suqä Mosisi iqu ekqä iqueqä quatinqätä tqä iunji, wimasiyqätinä. Kukñuä iinjä iqua, häukui maeqe, yätamäqä mäneyqä yänä. ¹⁰ Ämaqä quuvqä heqiyqä iquau äväqiyätñqä iqueni, “Suqä iinj miqä panä” hñqu ae ätutqä imñi, huizi hñqu inä ätunji, qätä makiyqä iqäqe, tuwä dumäqätinä. ¹¹ Ämaqä iinjä itñqä iquenyqe, si näqñqä tiinjä esñqe. “Iqu kukñuä naqä-qakuä iunji, tuwä äwiyätä, hänaqä hui-mända äwätä, suqä quuvqä imäkquätñqä äyä äwqiyä.” Iqueqä suqe, ‘nyi tiinjünä eänänä’

ätinätä, ätnänäqi mänätquenä.

Kuknuä yäpakiyi

¹² Nyi Atemasi iquenä-qe, ä Tikikusi iquenä-qe, sinyqä dowatmqänä. Iquaquisanä hnqu äkimeqanğani, si Kritä iu ävämetnä, ye anä-himqä Nikapolisi du minenqenqä yamwiqä iqätnä. Nyi knuä tii ae ämenä. “Yunuä naqänänä äqunätä, iiqä tätqätanğa, iqi pmamäninqeqä.” ¹³ Senasi, kuknuä-suqenqä näqñqä iqutä, Apolosi iqutä, iquaqu äkivämesiyänğani, äwa miqä inyiynqe, si yätamäqkä anğuanä vqätnä. ¹⁴ Neqä ämaqä quuvqä heqiyqä iqi äpmaminuwä iqua, qu suqä tññqe näqñqä meqanğpu! Suqä anğuanänänä imäkäpu, ämaqä äwa itqätanğuwä iquau yätamäqkä vqäpnqe. Qu iinjä imäkäpiyänğani, quwqä quamä pmeqä iunji häukuä winä. ¹⁵ Qokä-apäkä nyitä, täqi anä äpmenquä iqua, qu eeqänäni sini, “Ne sinyqe, hui mimäuqä injunä” äktqä. Itanğa si ämaqä Jisasi Iquenyqä quuvqä eqiyäpu, nenyqä kiinjä äwinyätñqä iquaunji, “Nyi henyqe, hui mimäuqä injänä” tu. Goti Hanjuwä Iqu, Iqueqä qeqä imänjqeuta hiñgi etapquä.

Goti Hanjuwä Iqueqä Kuknui
The New Testament in the Menya language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Menya long Niugini

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Menya

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 5 May 2021

b1d968ea-da2d-5306-b214-e238bbf38aac